

Лин Ютан

ЕДИН МИГ В ПЕКИН

Книга първа

ДЪЩЕРИТЕ НА ДАОИСТА

София, 2018

Преводът е направен по изданието:

Lin Yutang

A Moment in Peking

Published by The John Day Company,
New York, 1939

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © by Lin Yutang

© Невяна Розева, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0322-6

Лин Ютан ЕДИН МИГ В ПЕКИН

КНИГА ПЪРВА

ДЪЩЕРИТЕ НА ДАОИСТА

Превод от английски

Невяна Розева

Редактор

Юлиян Антонов

БИБЛИОТЕКА

ИЗТОК

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

София Катърoвa
Братислав Иванов
Петко Хинов
Любен Козарев

№ 1		<i>36-ТЕ СТРАТЕГЕМИ</i>
№ 2	Евгения Завадска	<i>ШЪТАО И НЕГОВИТЕ „БЕСЕДИ ЗА ЖИВОПИСТА“</i>
№ 3	Дайсецу Судзуки	<i>ДЗЕН И ЯПОНСКАТА КУЛТУРА</i>
№ 4	Уан Юнбин	<i>НОЩНИ РАЗГОВОРИ КРАЙ ОГНИЩЕТО</i>
№ 5	Алън Уотс	<i>ДАО НА ВОДАТА</i>
№ 6	Лин Ютан	<i>БИТ И ДУШЕВНОСТ НА МОЯ НАРОД</i>
№ 7	Доген	<i>СЪКРОВИЩАТА НА СЪЗЕРЦАНИЕТО</i>
№ 8	Лу Сюн	<i>СТАРИ ИСТОРИИ В НОВА РЕДАКЦИЯ</i>

СЕРИЯ

РОМАНИ

№ 1	Ши Найан	<i>Крайречно царство, т. 1, т. 2</i>
№ 2	Ши Юкун	<i>Чудните дела на съдията Бао, т. 1</i>
№ 3	Лин Ютан	<i>Един миг в Пекин, кн. 1–3</i>

Лин Ютан
ЕДИН МИГ
В ПЕКИН

КНИГА ПЪРВА

ДЪЩЕРИТЕ НА ДАОИСТА

ПРЕДГОВОР

Какво е романът, ако не *кратка беседа*, както подчертава китайското му наименование? Вслушай се в тази кратка беседа, читателю, когато нямаш предвид нещо по-добро.

Тя не е нито оправдание на съвременния китайски живот, нито изложение за него, каквито са много от последните китайски романи са си поставили за цел да бъдат. Не е възхвала на стария начин на живот, нито защита на новия. Тя е само разказ за това как съвременните мъже и жени израстват и се подготвят да живеят едни с други, как любят и мразят, как се борят и прощават, как страдат и се радват, как се образуват навици на мислене и живот и как, най-после, всички се приспособяват към обстоятелствата в този земен свят, където хората се борят, а боговете управляват.

Лин Ютан

ОБЯСНЕНИЯ ЗА НЯКОИ КИТАЙСКИ ОБРЪЩЕНИЯ

Тайтай – за господарката на къщата; за дама, за богата омъжена жена, която не работи (госпожа).

Найнай – за всяка от по-младите омъжени жени вкъщи.

Гуей (в пекинския говор) – мома, девойка.

Сядзие – за неомъжените дъщери на високопоставените семейства (госпожица).

Гунян – за девойки от всяко съсловие.

Лаойе и *Шаойе* – почтително обръщение към възрастни; използва се от слугите като обръщение към господаря и синовете му.

Дадзие – како.

Дзиедзие и *меймей* – значат како и сестричко; *меймей* е със значение и на миличка.

Брате, *сестро* и *лельо* – сърдечни обръщения и между хора без роднинска връзка.

Яду – прислужник или прислужница – роби, купени доживот или за определен срок.

Мей – умалително окончание за момиче.

Бр – умалително окончание за момче.

Ма – окончание за обръщение към прислужница.

Гъ – окончание за обръщение към по-голям брат.

*За Дао¹ нито върхът на небосвода е висок, нито преизпод-
нята е ниска: за него няма древност и вечността не го съ-
старява.*

Джуандзъ VI („Главният учител“)

---

¹ Дао (Път) – централно понятие в даоизма; една от основните китайски религии, основана от Лаодзъ. – Б.р.

ГЛАВА I

Беше утрото на 20 юли 1900 г. Редица запрегнати с мулета брички бяха наредени откъм задния край на „Мадажън хутун“, улица в източния град Пекин; част от бричките стигаха чак до алеята, която се простираше от двете – южната и северната – страни на тъмночервените стени на Храма на Буда. Коларите бяха подранили; бяха дошли още призори, изпълвайки улицата с глъч и шум, верни на коларския си навик.

Луода, петдесетгодишният главен прислужник на семейството, наело тези коли за дълго пътешествие, пушеше лула и наблюдаваше как коларите хранят мулетата си; а коларите се закачаха и караха помежду си. Като изчерпаха закачките за мулетата и прадедите им, те почнаха да се закачат едни други.

– Кой може да каже в такива времена – започна един – дали ще се върне жив и здрав от такова пътуване?

– Затова пък ви се плаща толкова добре! – каза Луода. – Можете да си купите цял чифлик за стотина сребърни таела¹.

– Каква полза от парите, ако умреш? – възрази коларят. – Куршумите на чуждестранните пушки не разпознават никого! Бум-бум! Пронизва ти черепа и те поваля като труп с подвита опашка. Погледни търбуха на това муле – може ли плът да устои на куршум? Но какво да се прави – нали трябва да се изкарва хляб?

– Кой знае – добави друг – дали след влизането на чуждите войници в града ще може пак да се живее в Пекин. Аз съм доволен, че се махам оттук.

Слънцето изгря от изток и освети входа на къщата, както и капчиците роса по листата на дръвчетата кола. Къщата беше на г-н Яо. Входът ѝ не беше разкошен – малка черна врата с червен кръг в средата. Клоните на колата засенчваха този вход, а един колар

---

¹ Китайска монета, равна на 3 шилинга към 1900 г. – Б.пр.

бе седнал над ниска каменна плоча, забита в земята. Утрото беше прекрасно, предвещаващо горещ ден и ясно небе. Една средно голяма делва беше оставена под дървото – в нея обикновено имаше чай за ожаднелите пътници в горещите летни дни. Сега беше празна. Един колар я видя и забеляза:

– Господарят ти обича да прави добро.

Луода отговори, че на света няма по-добър човек от неговия господар. Той посочи ивицата червена хартия, залепена на стената, недалече от входа; коларят не можеше да чете, но Луода му обясни, че тя предлага безплатни лекарства против холера, стомашни болки и дизентерия на всички.

– Това е много важно – каза коларят. – Няма да е лошо да ни дадеш от тези лекарства за из път.

– Защо се грижите за лекарства, когато ще пътувате с господаря? – каза Луода. – Не е ли все едно дали лекарството ще бъде у вас, или у него?

Коларите се опитаха да научат от Луода повече подробности за семейството, но Луода им каза само, че господарят му има няколко магазина за лекарства.

Не след дълго излезе самият господар, за да види дали всичко е в ред. Той беше на четирийсетина години, нисък, широкоплещест, с гъсти вежди, попухнали очи, обръснато лице и в цветущо здраве. Косите му все още бяха съвсем черни. Той имаше уверена, младежка походка, с бавни, но твърди стъпки. Походка на обучен китайски атлет, чието тяло пази винаги ненарушимо равновесие, готово всеки миг за неочаквано нападение отпред, отзад или отстрани. Единият крак стъпваше здраво на земята, докато другият, леко прегънат, запазваше свободно и отбранително положение, така че никой не би могъл да го събори. Той поздрави коларите, забеляза делвата и напомни на Луода да я пълни редовно всеки ден, включително по време на отсъствието му, както досега.

– Добър човек сте вие! – казаха едногласно коларите.

Той влезе въщи, откъдето не след дълго се появи красива млада жена. Тя имаше мънички нозе и прекрасни черни коси, прибрани в свободна прическа; бе облечена в старинно червено кимоно с широки ръкави, обточени, както и яката, с тясна, светложелена копринена ивица. Тя заговори свободно с коларите, като не проявяваше стеснителността за младите високопоставени китай-

ки. След като попита дали всички мулета са нахранени, се прибра вкъщи.

– Колко е щастлив господарят ти! – възкликна един от коларите. – Добрите хора винаги са възнаградени от съдбата. Такава хубава и млада наложница!

– Мери си приказките! – каза Луода. – Нашият господар няма наложници. Тази млада дама е негова осиновена дъщеря, сега вдовица.

Младият колар закри лицето си с ръце, като прихна от смях. Другарите му се усмигнаха.

Не след дълго почнаха да излизат хубавички прислужници, от дванайсет- до осемнайсетгодишни, придружени от друг слуга; всички носеха завивки, пакети и съдове. Коларите изглеждаха смаяни, но не смееха вече да правят никакви забележки. След прислужниците вървеше едно тринайсетгодишно момче, за което Луода каза, че е младият господар.

След още половин час се появи цялото семейство, което щеше да заминава. Красивата млада жена излезе, придружена от две млади девойки, облечени много скромно в бели памучни кимона, едното със зелени, другото с морави шалвари. Дъщерята на едно охолно семейство винаги може да се различи от прислужниците по своето по-небрежно и спокойно държане; а понеже младата жена държеше за ръка девойките, коларите разбраха непогрешимо, че те са дъщерите на господаря.

– Ела в моята кола, *сяодзие* – каза най-младият колар. – Мулетата на другите не струват.

Мулан, по-голямата от двете девойки, помисли и сравни мулетата. Съседната кола имаше по-дребно муле, но коларят беше по-весел. Освен това младият колар имаше грозна рано на челото. Мулан избираше по-скоро коларя, а не мулето.

Дребните събития в живота ни, съвсем незначителни сами по себе си, са решителни понякога за нашата съдба, но ние можем да разберем, че са били изпълнени със съдбовна неумолимост едва когато много по-късно погледнем назад, към неразривно свързаната последователност на техните причини и последици. Ако по челото на младия колар нямаше отвратителни язви и Мулан не бе се качила в другата кола с дребното и болнаво муле, събитията при това пътуване не биха взели същия обрат и целият живот на Мулан би бил съвършено друг.

Сред общата глъчка Мулан чу гласа на майка си, която мъмреше в другата кола шестнайсетгодишната прислужница Сребърно звънче, че се е гримирала и облякла по-пищно, отколкото подобава при пътуване; Сребърно звънче бе засрамена пред всички, а по-голямата деветнайсетгодишна прислужница Синьо було, която помагаше на господарката си в колата, се усмихваше мълчаливо, като се радваше тайно, че е послушала във всичко наставленията на господарката си.

Още от пръв поглед личеше, че майката е господар в семейството. Тя беше едра трийсет и пет годишна жена с широко лице и склонност към затлъстяване и говореше с ясен, повелителен глас.

Когато всички се настаниха и бяха готови за тръгване, едно единайсетгодишно девойче, прислужничката Тамянка, се разплака пред вратата. Тя беше неизказано нещастна, че остава сама с Луода и останалите слуги.

– Нека дойде с нас – каза бащата на Мулан на жена си. – Ще може да пълни наргилето ти с тютюн, ако не я бива за нищо друго.

Така и Тамянка скочи в последния миг в колата при другите прислужници. Всички изглеждаха вече настанени. Госпожа Яо извика на прислужниците да спуснат бамбуковата завеса пред покритата си бричка и да не поглеждат много навън.

Бричките бяха пет; едната беше впрегната с дребно конче. Вуйчо Фън и синът на семейството бяха в първата кола; майката беше във втората, заедно с прислужницата Синьо було, която държеше в ръце едно двегодишно дете. В третата кола бяха Мулан, сестра ѝ Моджоу и осиновената дъщеря, която се казваше Корал. Останалите три прислужници – Сребърното звънче, четиринайсетгодишната Свилена и Тамянка бяха в следващата кола. В последната пътуваше съвършено сам бащата, г-н Яо. Синът му Тижън бе предпочел да пътува с вуйчо си в първата кола.

Слугата Луодун, братът на Луода, седеше на капрата на последната кола, подвил единия си крак на седлото, а другият стоеше увиснал отвън.

Госпожа Яо каза високо на изпращачите, че отиват за няколко дни у роднини към Западните могили, при все че всъщност семейството заминаваше на юг.